

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ ЗАҢЫ

«Қазақстан Республикасының сот жүйесі мен судьяларының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

1-бап. «Қазақстан Республикасының сот жүйесі мен судьяларының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 25 желтоқсандағы Конституциялық заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2000 ж., № 23, 410-құжат; 2006 ж., № 23, 136-құжат; 2008 ж., № 20, 77-құжат; 2010 ж., № 24, 147-құжат; 2012 ж., № 5, 38-құжат) мынадай өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

1) 14-баптың 3-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«3. Облыстық соттың төрағасы уақытша болмаған жағдайда міндеттердің атқарылуын облыстық соттың төрағасы облыстық соттың апелляциялық сот алқалары төрағаларының біріне жүктеуді жүзеге асырады. Бұл ретте, кассациялық сот алқасының отырыстарында төрағалық ету облыстық соттың кассациялық сот алқасының судьясына жүктеледі.

Апелляциялық сот алқаларының төрағалары болмаған жағдайда облыстық соттың төрағасы төрағаның міндеттерін уақытша атқаруды облыстық соттың кассациялық сот алқасының судьясына жүктейді.»;

2) 16-бап мынадай редакциядағы 4-тармақпен толықтырылсын:

«4. Облыстық соттардың жалпы отырыстарының арасындағы үзілістерде аралық жалпы отырыстар өткізілуі мүмкін. Оларда сот жүйесінің қызметіне қатысты, жалпы отырыстың құзыретіне кіретін мәселелерден басқа мәселелер қаралады.

Аралық жалпы отырыстардың жұмысын ұйымдастыру облыстық соттың жалпы отырысымен бекітілетін, ережемен анықталады.»;

3) 17-баптың 2-тармағының 3-1) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«3-1) Жоғары Сот Кеңесімен келісім бойынша жергілікті және басқа соттардың төрағалары, Жоғарғы Сот судьялары және сот алқа төрағалары лауазымдарына кадрлық резервін (бұдан әрі – кадрлық резерв:) жасақтайды»;

4) 20-баптың 1-тармағы мынадай редакциядағы 9-3) және 9-4) тармақшалармен толықтырылсын:

«9-3) Қоғамдық кеңес туралы үлгілік ережені бекітеді;

9-4) Облыстық соттардың және Жоғарғы Соттың аралық жалпы отырыстардың жұмысын ұйымдастыру туралы үлгілік ережені бекітеді.»;

5) 22-бап мынадай редакциядағы 4-тармақпен толықтырылсын:

«4. Жоғарғы Соттың жалпы отырыстарының арасындағы үзілістерде аралық жалпы отырыстар өткізілуі мүмкін. Оларда сот жүйесінің қызметіне қатысты, Жоғарғы Соттың жалпы отырысының құзыретіне кіретін мәселелерден басқа мәселелер қаралады.

Жоғарғы Соттың аралық жалпы отырысының жұмысын ұйымдастыру Жоғарғы Соттың жалпы отырысымен бекітілетін, ережемен анықталады.»;

6) 28-бап мынадай редакциядағы 3 және 4-тармақтармен толықтырылсын:

«3. Судья сот шешімі заңды күшіне енгеннен кейін өз пікірін көпшілік алдында айтуға құқығы жоқ. Судья өзі қабылдаған заңды күшіне енген шешімді көпшілік алдында, сонымен қатар бұқаралық ақпарат құралдарында түсіндіруге құқылы.

4. Судьяға көпшілік алдында сот төрелігін жүзеге асыруға, оның тәуелсіздігіне және бейтараптылығына зиян келтіретін арыздар мен ескертулерді айтудан тартынуы қажет.»;

7) 29-баптың 1-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Аудандық соттың судьясы болып:

жиырма бес жасқа толған;

жоғары заң білімі бар, еңбек жолы мінсіз және заң мамандығы бойынша кемінде екі жыл жұмыс стажы бар;

біліктілік емтиханын тапсырған. Мамандандырылған магистратурадағы оқуды бітірген және онда біліктілік емтиханын тапсырған адамдар оқуы аяқталған күннен бастап бес жыл бойы емтихан тапсырудан босатылады;

медициналық куәландырудан өткен және судьяның кәсіби міндеттерін атқаруға кедергі келтіретін ауруларының жоқтығын растаған;

сотта тағылымдамадан ойдағыдай өткен, Қоғамдық кеңестің ұсынымын және соттың жалпы отырысының оң пікірін алған Қазақстан Республикасының азаматы тағайындалуы мүмкін. Мамандандырылған магистратурадағы оқуды бітірген және онда біліктілік емтиханын тапсырған адамдардың оқуы аяқталған күннен бастап бес жыл бойы тағылымдамадан өтуі талап етілмейді.»;

8) 30-баптың 3-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«3. Аудандық сот төрағасының бос лауазымына кандидатураны тиісті облыстық соттың жалпы отырысының шешімі негізінде Жоғарғы Сот Төрағасы енгізген ұсыну бойынша Жоғары Сот Кеңесі баламалы негізде қарайды.

Облыстық соттардың төрағалары мен сот алқалары төрағаларының, Жоғарғы Соттың сот алқаларының төрағалары мен судьяларының бос лауазымдарына кандидатураларды Жоғарғы Соттың жалпы отырысының шешімі негізінде Жоғарғы Сот Төрағасы енгізген ұсыну бойынша Жоғары Сот Кеңесі баламалы негізде қарайды.

Аудандық сот төрағасының бос лауазымдарына кандидатуралар, жұмыс істеп жүрген судьялардың немесе судья лауазымында кемінде бес жыл жұмыс стажы бар адамдардың арасынан ұсынылады.

Облыстық соттардың төрағалары мен сот алқалары төрағаларының бос лауазымдарына кандидатуралар, жұмыс істеп жүрген судьялардың немесе судья лауазымында кемінде он жыл жұмыс стажы бар адамдардың арасынан ұсынылады.

Бұл ретте, аудандық соттардың төрағаларының, облыстық соттардың төрағаларының және сот алқа төрағаларының, Жоғарғы Сот судьяларының және сот алқа лауазымдарына үміткерлерді іріктеу кезінде кадрлық резервте тұрған адамдарға басымдық беріледі.

Жоғарғы Соттың сот алқасының төрағасы лауазымына кандидат Жоғарғы Сот судьяларының арасынан ұсынылады.

Жоғары Сот Кеңесі жергілікті және басқа соттардың төрағаларының, сот алқаларының төрағаларының, Жоғарғы Соттың сот алқалары төрағаларының бос лауазымдарына кандидаттарды лауазымға тағайындау үшін Қазақстан Республикасының Президентіне ұсынады.

Жоғарғы Соттың Төрағасы лауазымына кандидатураны Жоғары Сот Кеңесі қарайды.

Жоғары Сот Кеңесі Жоғарғы Сот Төрағасының, судьясының бос лауазымдарына кандидаттарды Қазақстан Республикасы Парламентінің Сенатына ұсынуы үшін Қазақстан Республикасының Президентіне ұсыным жасайды.».

2-бап. Осы Конституциялық заң ресми жарияланған күнінен кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

**Қазақстан Республикасының
Президенті**

